

LA/Petri Jääskinen/AN

6.10.1982

... Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV LAGSTIFTNINGEN OM UTMÄTNING AV PENSIONER OCH VISSA ANDRA FÖRMÄNER

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och vissa andra förmåner.

I propositionen föreslås, att förbudet om utmätning av pension som baserar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarkerksamhet, samt av folkpension, sjuk- och moderskapspenning och vissa andra utkomstförmåner skall upphävas förutom i vissa undantagsfall. Utmätningen skulle ske enligt stadgandena om utmätning av lön. En bestämd del av förmånerna skulle således i allmänhet undantas från utmätning. Det markbelopp som inte kunde utmätas, borde alltid fastställas genom förordning och det skulle vara beroende av gäldenärens försörjningsplikt. Även bidrag och kostnadsersättning som beviljats för visst ändamål i stöd av olycksfallsförsäkrings-, pensions- eller annan sociallagstiftning skulle undantas från utmätning. Undantagna från utmätning skulle fortsättningsvis förbli även arbetslöshetsersättning och -understöd.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft ett år efter det lagförslaget har godkänts.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och vissa andra förmåner

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och
vissa andra förmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Enligt gällande lag får pension, folkpension, sjuk- och moderskapsdagpenning samt vissa andra utkomstförmåner, vilka grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagverksamhet, inte utmätas, förutom i vissa fåtaliga undantagsfall. I propositionen föreslås att dessa utkomstförmåner skulle göras utmättningsbara.

Utmätning skulle ske enligt stadgandena om utmätning av lön. I allmänhet skulle således en bestämd del av ifrågavarande förmåner undantagas från utmätning. Från utmätningen bot-

de alltid undantagas ett genom förordning fastställt markbelopp, vilket skulle vara beroende av gäldenärens försörjningsplikt. Också bidrag samt kostnadsersättning som beviljats för visst ändamål med stöd av olycksfallsförsäkrings-, pensions- eller annan sociallagstiftning borde undantagas från utmätning. Vidare skulle även arbetslöshetsersättning och -understöd undantagas från utmätning.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft ett år efter det lagförslaget har godkänts.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	1.13. Lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor	11
1. Nuvarande läge	3	2. Närmare stadganden	11
2. Missförhållanden	3	3. Ikraftträdande	11
3. Beredningsskeden	3	LAGTEXTER	12
4. Förslagets innehåll	4	1. Lag om ändring av utsökningslagen	12
4.1. Förmåner som föreslås bli utmätningbara	4	2. Lag angående ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare	12
4.1.1. Pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet	4	3. Lag angående ändring av 63 § lagen om sjömanspensioner	13
4.1.2. Folkpension och familjepension	4	4. Lag angående upphävande av 14 § 1 mom. lagen om statens familjepensioner	13
4.1.3. Dag- och moderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen	4	5. Lag angående upphävande av 19 § lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän	13
4.1.4. Ersättningar för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfallsförsäkring och vissa andra lagar	5	6. Lag om ändring av 79 § folkpensionslagen	14
4.1.5. Förmåner som stannar utanför utmätning	5	7. Lag angående ändring av lagen om frontmannapension	14
4.2. Utmätningförfarandet	6	8. Lag om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen	14
5. Organisatoriska och ekonomiska verkningar	6	9. Lag angående ändring av 63 § lagen om olycksfallsförsäkring	15
DETALJERAD MOTIVERING	6	10. Lag angående ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter	15
1. Motivering till lagarna	6	11. Lag om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen	15
1.1. Utsökningslagens 4 kap.	6	12. Lag angående ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal	16
1.2. Lagen om pension för arbetstagare	8	13. Lag angående ändring av lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor	16
1.3. Lagen om sjömanspensioner	8	BILAGA 1.	
1.4. Lagen om statens familjepensioner	8	Parallelltexter	17
1.5. Lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän	8	BILAGA 2.	
1.6. Folkpensionslagen	8	Utkast till förordning angående ändring av förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning	24
1.7. Lagen om frontmannapension	9		
1.8. Sjukförsäkringslagen	9		
1.9. Lagen om olycksfallsförsäkring	9		
1.10. Lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter	10		
1.11. Trafikförsäkringslagen	10		
1.12. Lagen om försäkringsavtal	11		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuvarande läge

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. (394/73) utsökningslagen får pension, familjepension eller livränta som utgår på grundval av arbets- eller tjänsteförhållande inte utmätas. Från utmätning skall också undantagas pension, ersättning eller understöd, om vilka så är särskilt stadgat, samt understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa, om kassan har rätt till bidrag av staten. Enligt paragrafens 3 mom. kan statsrådet besluta, att annan än 1 mom. avsedd pension eller livränta eller livförsäkringssumma, som utbetalas av viss pensions-, livränte- eller livförsäkringsanstalt, inte får utmätas. Ovan avsedd pension, livränta och livförsäkringssumma kan dock utmätas vid utsökning av underhållsbidrag som utgår till make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd åt barn (7 b §).

Besparing på icke-utmättningsbar pension eller annan motsvarande tillgång får utmätas (7 a §).

Då pension och annat ovan avsett tillgodohavande kan utmätas, tillämpas på den stadgandena om utmätning av lön (7 § 4 mom.).

I utsökningslagen 4 kap. 6 § stadgas om utmätning av lön. Enligt huvudregeln skall från utmätning undantagas två tredjedelar av den del av gäldenärens nettolön som belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag (6 § jämförd med 6 b § 2 mom.). Vid indrivning av ovannämnda underhållsbidrag genom utmätning kan den del av lönen som undantages utmätningen bestämmas till mindre än två tredjedelar (6 § 2 mom.). Då utmätning verkställs av lön som betalas med vissa bestämda mellantider, skall dock alltid från utmätning undantagas minst så mycket som gäldenären, i enlighet med vad i förordning stadgas, fram till nästa löneutbetalningstid anses behöva till underhåll för sig själv och sin make samt egna och makens adoptivbarn om de försörjs av honom (6 § 3 mom.).

Enligt 4 kap. 6 a § utsökningslagen får den del av lönen som skall undantagas från utmätning bestämmas till större belopp än vad enligt stadgandena i nämnda 6 § skall undantagas från utmätning, om gäldenärens betalningsförmåga till följd av sjukdom, arbetslöshet eller annan särskild orsak är väsentligt nedsatt.

2. Missförhållanden

Förbudet att utmäta pensioner är en följd av att antalet pensioner var litet och pensionernas markbelopp obetydliga då utsökningslagen trädde i kraft år 1897. Det ansågs då, att man genom att skydda pensionerna mot tvångsindrivning kunde undvika att samhället skulle nödgas ta hand om pensionärer utan utkomst-möjligheter.

Under årtiondenas lopp har pensionsskyddet väsentligt förbättrats. Detta gäller i synnerhet s.k. förtjänstpensioner. Det kan inte anses rättvist att också en liten lön är utmättningsbar medan däremot inte ens en stor pension är det. Också en pension kan vara mycket stor. Detta kan inte anses rättvist gentemot borge-närerna och det tillfredsställer inte det allmänna rättsmedvetandet. I de övriga nordiska länderna jämföras vid utmätning pension och andra utkomstförmåner med lön.

3. Beredningsskeden

I statsrevisorernas berättelse till riksdagen av år 1970 konstaterades, att statens revisionsverk vid granskning av länsstyrelsernas skattekonton hade observerat, att det i förteckningen över slutliga skatter förekom rikligt med restbelopp av skatter, vilka hänförde sig till personer som lyfter pension av staten och att dessa skatter inte kunnat indrivras då vederbörande inte har haft utmättningsbar egendom och inte heller annan inkomst än pension. Effektiveringen av förskottsuppbördsförfarandet under medlet av 1970-talet har förbättrat situationen beträffande skattefordringar. För övriga fordringars del har läget dock inte förändrats. I ovan nämnda berättelse av statens revisionsverk framhölls att man borde överväga om det vore skäl att fastställa ett lämpligt markbelopp som gräns för pensioner så att överskjutande del kunde utmätas. Finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet förenade sig om denna framställning i sina utlåtanden till revisionsverket.

Efter detta har också några arbetsgrupper som tillsatts av finansministeriet anført, att pensionsinkomst vid utmätning borde jämföras med löneinkomst (arbetsgruppens promemorior 1976: VM 8 och 1981: VM 25).

Föreliggande proposition har beretts vid justitieministeriet som tjänsteuppdrag. I beredningen har kontakt hållits med social- och hälsovårdsministeriet, folkpensionsanstalten, Helsingfors exekutionsverk samt vissa andra myndigheter och sammanslutningar. Vid sidan av dessa har utlåtande inbegärts av bl. a. finansministeriet, statskontoret och delegationen för utsökningsärenden.

4. Förslagets innehåll

4.1. Förmåner som föreslås bli utmättningsbara

4.1.1. Pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet

Enligt förslaget skulle både pension som tillfaller arbetstagaren själv (ålderdomspension, pension p.g.a. arbetsförmåga och arbetslöshet) och familjepension som betalas till hans familj vara utmättningsbara. Således skulle bl. a. pensioner enligt följande lagar (s.k. förtjänstpensioner) vara utmättningsbara: lag om pension för arbetstagare (395/61), lag om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), lag om sjömanspensioner (72/56), lag om pension för företagare (468/69), lag om pension för lantbruksföretagare (467/69), lag om avträdelsepension (16/74), lag om statens pensioner (280/66) och lag om statens familjepensioner (774/68), lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), lag om pension för kommunala förtroendevalda (578/77), pensionslag för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lag om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70), lag angående ärkebiskopen och biskoparna i de evangelisk-lutherska stiftens tillkommande avlöning och rätt till pension (143/28), lag om pension för riksdagsmän (329/67), lag om familjepension efter riksdagsman (791/68), lag om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom (870/77), lag om republikens presidents rätt till pension (80/56) och lag om förtidspension för frontveteraner (13/82). Också pensioner som utgår enligt bl. a. Finlands Banks, folkpensionsanstaltens, Postbankens och den ortodoxa kyrkosamfundets pensionsstadgor skulle bli utmättningsbara.

SlopanDET av utmättningsförbudet förutsätter att utmättningsförbudet i 4 kap. 7 § 1 mom. första satsen utsökningslagen och i de sär-

skilda pensionslagarna utesluts ur lagen. Stadganden om utmättningsförbudet ingår inte i alla pensionslagar. Endast stadgandet i 4 kap. 7 § 1 mom. utsökningslagen förhindrar för närvarande utmätning av pensioner som grundar sig på sådana lagar. Samtidigt som förbudet att utmäta pensioner skulle uteslutas ur lagen skulle man också slopa statsrådets rätt att med stöd av 4 kap. 7 § 3 mom. utsökningslagen besluta huruvida pension, livränta eller livförsäkringssumma får utmätas, och de utmättningsförbud som nu gäller med stöd av statsrådsbeslut skulle förfalla.

4.1.2. Folkpension och familjepension

Förmåner som grundar sig på folkpensionslagen (345/56) kan för närvarande inte utmätas (79 § folkpensionslagen). Avsikten med folkpensionen är att trygga grundutkomsten. Folkpensionen är numera inkomstbunden, m.a.o. inverkar eventuella andra inkomster och pensioner på folkpensionens belopp. Det är meningen att folkpensionen skall hållas inkomstbunden i förhållande till andra pensioner också i framtiden. För att pensionärerna inte skall råka i en ojämlig situation beroende på enligt vilken lag pensionen utgår, bör folkpensionen vid utmätning jämsättas med förtjänstpensionerna. Avgörande för utmätningen borde vara folkpensionens och eventuella andra utmättningsbara pensioners och förmåners sammanlagda belopp. — Det må konstateras att folkpensionen är skattepliktig inkomst från den 1 januari 1983 (20 § 8 punkten lagen angående ändring av lagen om skatt på inkomst och förmögenhet, 111/82).

Också familjepension som betalas enligt familjepensionslagen (38/69) skulle bli utmättningsbar.

Hjälp tillägg, vårdtillägg och andra kostnadsersättningar som utgår med stöd av folkpensionslagen samt utbildningsstör och bostadsbidrag som utgår enligt familjepensionslagen skulle fortfarande inte kunna utmätas.

4.1.3. Dag- och moderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen

Ersättningar som grundar sig på sjukförsäkringslagen (364/63) kan inte för närvarande utmätas (69 § sjukförsäkringslagen). Utmättningsförbudet omfattar bl. a. dag- och moderskapspenningen, vars belopp steg under början av år 1982 samtidigt som det blev skattepliktig inkomst. Till sin nivå kan dag-

och moderskapspenningen jämställas med pensionerna. Då man ytterligare beaktar att lagelig dag- och moderskapspenning kan utbetalas t.o.m. under inemot ett års tid är det inte motiverat att ge sådan ersättning en särställning i förhållande till pensionerna. Däremot skulle ersättningar för sjukvårds- och rehabiliterings- samt havandeskaps- och förlossningskostnader fortfarande inte få utmätas.

4.1.4. *Ersättningar för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfallsförsäkring och vissa andra lagar*

Enligt 63 § lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) får personliga skadestånd som tillerkänts den skadade eller hans anhöriga inte utmätas. Då ersättning för inkomstbortfall som utgår med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring kan vara t.o.m. större än en pension är det inte befogat att bibehålla ett dylikt förbud att utmäta ersättningar. Således skulle dagpenning, pension och livränta bli utmätningbara.

Ersättningar för inkomstbortfall vilka utgår enligt följande lagar skulle även bli utmätningbara: lag om yrkessjukdomar (638/67), lag om skadestånd för olycksfall åt person, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter (894/46), lag om skadestånd för olycksfall i vissa frivilliga arbeten (408/42), lag om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande (625/67), lag om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv (158/35), lag om brand- och räddningsväsendet (559/75), lag angående innehavares av stats-tjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall (154/35) samt lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), som trädde i kraft den 1 juli 1982.

Ersättningar som enligt ovannämnda lagar utgår för vård-, medicin-, begravnings- och andra kostnader skulle fortfarande inte kunna utmätas.

Ersättningar som betalas med stöd av lagen om skada ådragen i militärtjänst (404/48) skulle fortfarande undantagas utmätning.

Med stöd av 6 § 2 mom. trafikförsäkringslagen (279/59) ersätts minskning i inkomst eller uppehälle samt försenad arbets- eller näringsinkomst som föranleds av personskada eller dödsfall. Ersättningarna utgår i allmänhet fortlöpande. Enligt 22 § trafikförsäkringslagen gäller om utmätning av förfallen rat av tort-

löpande ersättning, vad om utmätning av lön är stadgat. Själva rätten till fortlöpande ersättning får inte utmätas.

Med stöd av trafikförsäkringen är det möjligt att erlagga fortlöpande ersättning också för vissa kostnader och ersättning för immateriell skada, exempelvis för bestående lyte och men. Därför föreslås att paragrafen justeras så, att endast ersättningarna för minskning i och försening av inkomst och uppehälle samt ersättningar för övriga kostnader än de som utgått för personskada skulle vara utmätningbara.

4.1.5. *Förmåner som stannar utanför utmätning*

Avsikten är att pensioner och andra utkomtsförmåner, alltså "pengar som kommer i stället för lön", skulle bli utmätningbara. Bidrag, understöd och ersättningar som ges för bestämda ändamål och som för närvarande inte får utmätas, skulle däremot fortfarande stanna utanför utmätning. Dylika prestationer är bl.a. begravningshjälp, moderskapsunderstöd, barnbidrag, invalidpenning, bostadsstöd, bidrag som beviljas av statsmedel för deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbyggnadsarbeten, premier som erläggs för grundförbättringsarbeten inom lantbruket samt bidrag som av statens eller kommuns medel utges för väghållning eller kostnader föranledda av den.

Även arbetslöshetsersättning och -understöd skulle i detta skede lämnas utanför utmätning. Frågan om utmätning av arbetslöshetsersättning och -understöd borde upptagas till förnyad prövning ifall dessa förmåner görs till skattepliktig inkomst.

Olika kostnadsersättningar erläggs också med stöd av pensionslagar och övriga författningar som anknyter till föreliggande proposition. Sådana är t.ex. begravningsbidrag och ersättningar för kostnader föranledda av rehabilitering, läkarundersökning och -rcsor enligt lagen om pension för arbetstagare, ovannämnda hjälptillägg och vårdtillägg, som utgår enligt folkpensionslagen, ersättning för sjukvård och hemvård enligt lagen om olycksfallsförsäkring samt enligt trafikförsäkringslagen utgående hjälplöshets- och klädtillägg, ersättning för sjukvårdskostnader, kostnader i anknytning till begravning och stegrade hemvårdskostnader. Sådana kostnadsersättningar

skulle fortfarande inte kunna utmätas. Även ersättning för immateriell skada skulle inte kunna utmätas. Dylika ersättningar är bl.a. de ersättningar för men som utgår enligt lagen om olycksfallsförsäkring och de ersättningar för sveda och värk samt lyte och annat bestående men som utgår med stöd av trafikförsäkringslagen.

4.2. Utmätningförfarandet

I de fall pension för närvarande kan utmätas sker det på samma sätt som beträffande utmätning av lön (utsökningslagen 4 kap. 4 mom.). Också enligt förslaget skulle pensioner och andra utmätningbara förmåner utmätas enligt stadgandena om utmätning av lön. T.ex. de bråktal som tillämpas då man räknar ut det belopp som inte får utmätas skulle sålunda vara de samma som vid utmätning av lön. Vid utmätning av pension och annan förmån skulle nedsatt betalningsförmåga p.g.a. sjukdom, arbetslöshet eller annan särskild orsak beaktas på samma sätt som vid utmätning av lön. Också den del som är avsedd att trygga en minimiutkomst (skyddat belopp) vore den samma som vid utmätning av lön.

Också ett sådant alternativ att det belopp som skall undantagas vid utmätning av pension skulle vara högre än det som skall undantagas vid utmätning av lön har behandlats under beredningen. För en sådan reglering har anförts, att pensionärerna har svårare än den aktiva befolkningen att skaffa tilläggsförtjänst. Mot en sådan reglering kan anföras, att pensionärerna inte i regel har sådana utgifter i anknytning till barn och bostadsanskaffning som den aktiva befolkningen i allmänhet har. Det anses därför inte motiverat att ens under en övergångsperiod stadga om ett särskilt belopp som skall undantagas vid utmätning av pension. Om pensionerna skulle bli föremål för särbehandling skulle detta också komplicera utmätningförfarandet.

Om det lönebelopp som för tryggande av minimiutkomst alltid skall undantagas utmätning stadgas i förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning (767/81). Det skyddade beloppets storlek beror på hur stor familj gäldenären har och beloppet justeras årligen till följd av förändringar i levnadskostnaderna. T.ex. skall från och med ingången av år 1982 för icke-underhållsskyldig gäldenär undantagas 38 mark per dag, d.v.s. 1 140 mark per månad. Om gäldenären försörjer tre personer skall 80 mark per dag, d.v.s. 2 400 mark per månad undantagas utmätning.

I samband med föreliggande revision höjs markbeloppen i ovannämnda förordning, varvid såväl löntagare som de vilka erhåller pension eller andra utkomstförmåner förbehålls ett högre belopp för sin minimiutkomst än för närvarande. För icke-underhållsskyldig gäldenär borde det skyddade beloppet vara minst det samma som den i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet 36 a § (111/82) avsedda fulla folkpensionen. Således skulle man inte kunna utmäta pension av den som lever enbart av folkpension.

Som bilaga till denna proposition följer ett utkast till förordning angående ändring av förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning. (*bilaga 2*).

5. Organisatoriska och ekonomiska verkningar

Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

Propositionen skulle göra det möjligt att genom utmätning indriva statens och andra offentligrättsliga samfunds samt enskilda borgenärsfordringar hos dem som erhåller pension och vissa andra utkomstförmåner. Å andra sidan skulle förhöjningen av det belopp som skall undantagas utmätning i viss mån försvaga möjligheten att indriva nämnda fordringar.

DETALJERAD MOTIVERING

1. Motivering till lagarna

1.1. Utsökningslagens 4 kap.

6 §. I praktiken har det förekommit några fall, i vilka gäldenären samtidigt har erhållit

lön av flera arbetsgivare. Vid utmätning av lön har man härvid vanligtvis förfarit så, att det belopp som skall undantagas från utmätning, d.v.s. fridelen och det skyddade beloppet, har uträknats på basen av det sammanlagda lönebeloppet. För att förenkla förfaran-

det har man också kunnat göra så, att en av lönerna har utmätts nästan i sin helhet medan de övriga har lämnats utanför, förutsatt att gäldenären har kunnat förbehållas fridelen och det skyddade belopp som skall utgå på basen av lönernas sammanlagda belopp. På det sättet har man lyckats begränsa förfarandet till endast ett betalningsförbud.

Eftersom stadgandena om lön tillämpas på utmätning av pensioner och andra utkomstförmåner och då det i fråga om pensioner är vanligt att gäldenären får flera pensioner samtidigt, borde ovannämnda princip tillämpas oftare i praktiken än vad nu är fallet.

Av ovannämnda skäl föreslås att i 4 kap. 6 § 5 mom. intages ett uttryckligt stadgande om utmätning av två eller flera löner eller pensioner.

7 §. Det förbud att utmäta förvärvspensioner som för närvarande ingår i stadgandet föreslås bli uteslutet ur lagen. Likaså skulle statsrådets rätt att besluta om förbud mot utmätning av pension, livränta eller livförsäkring slopas.

Det föreslagna nya 1 mom. motsvarar till sitt innehåll gällande 7 § 4 mom. För klarhetens skull föreslås att i momentet också nämnas sjukdagpenningen, moderskapspenningen samt annan utkomstförmån. Av övriga utkomstförmåner kan nämnas t. ex. gottgörelse för minskad inkomst och försörjning som utgår enligt trafikförsäkringslagen. Eftersom familjepensionen är en form av pensioner, föreslås det att omnämmandet av familjepension stryks såsom onödigt.

För saksammanhangets skull föreslås det att stadgandet i gällande 1 mom., enligt vilket understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa inte får utmätas, överförs till lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor. Det är inte ändamålsenligt att innefatta ett enstaka utmätningförbud i den ifrågavarande paragrafen i utsköningslagen. Förbudet att utmäta arbetslöshetsersättning ingår i lagen om sysselsättning (946/71).

Det föreslås att stadgandena i gällande 2 mom., enligt vilka rätt till livränta inte i vissa fall får utmätas, utesluts ur lagen. Stadgandet har funnits i utsköningslagen ända från början. Livränta avser i nutida språkbruk pension. Ordet har också vid flera lagstiftningsreformer ändrats till modern form (exempelvis ändringen av 18 och 19 §§ lagen om olycksfallsförsäkring; 526/81). Med stöd av redan upphävda stadganden erhåller somliga pen-

sionstagare ännu en pension som bör anses vara livränta, men livräntor av det slag som avses i paragrafen torde inte längre finnas. Stadgandena i den regeringsproposition som nu avges löser alla praktiska problem även vid utmätning av livräntor. För säkerhets skull har även livränta upptagits i förteckningen över utkomstförmåner i 7 § 1 mom.

Det föreslås att såsom paragrafens 2 mom. intages ett stadgande, enligt vilket bidrag för bestämda ändamål samt kostnadsersättningar, vilka utgår med stöd av olycksfallsförsäkrings-, pensions- eller annan sociallagstiftning inte får utmätas. Med sociallagstiftning avses lagstiftningen om socialförsäkring, socialvård och bidrag som utgår på sociala grunder. Stadgandet är nödvändigt för att inte bidrag och kostnadsersättning av nämnda slag, vilka utgår med stöd av de lagar som hör till området för denna reform, skall bli utmätningbara samtidigt som pensioner och andra motsvarande utkomstförmåner görs utmätningbara. Bidrag och kostnadsersättningar, som avses i stadgandet, är bl. a. begravningsbidrag enligt lagen om pension för arbetstagare, hjälptillägg, vårdtillägg och begravningsbidrag enligt folkpensionslagen, bostadsbidrag och utbildningsstöd enligt familjepensionslagen, bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, vårdbidrag enligt lagen om vårdbidrag för barn (591/78), kostnadsersättningar enligt sjukförsäkringslagen för sjukdom och barns-börd, ersättningar för sjukvård och hemvård samt begravningsbidrag enligt lagen om olycksfallsförsäkring samt förmåner vilka utgår som invalidvård och erlaggs som kostnadsersättning med stöd av lagen om invalidvård för emottagare av olycksfallsersättning (592/63) och lagen om invalidvård för dem som uppbära trafikförsäkringsersättning (391/65). Utmätningbara vore däremot t. ex. utkomstförmåner, såsom dagpenning, livränta eller ersättning för inkomstbortfall, vilka utgår med stöd av de två sistnämnda lagarna. För klarhetens skull har det föreslagits att man vid sidan av det föreslagna stadgandet skulle stadga om utmätning av ifrågavarande bidrag och ersättningar i vissa av de centrala lagar som faller inom ramen för denna reform.

7 a §. Som följd av ändringen av 7 § föreslås en mindre språklig justering av paragrafen.

7 b §. Enligt paragrafen tillämpas inte förbudet att utmäta pensioner och vissa andra utkomstförmåner vid utsköning av underhålls-

bidrag som utgår till make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd till barn. Efter revisionen skulle paragrafen bli onödig, varför det föreslås att den upphävs.

Stadgandet om ikraftträdandet. Lagen skulle tillämpas på pensions- och andra utkomstförmånsrater som förfaller efter det lagen har trätt i kraft. Tidpunkten då grunden för utökning uppkommit saknar betydelse.

Enligt 2 mom. i stadgandet om ikraftträdandet skulle de förbud att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringar som grundar sig på statsrådets beslut upphöra när lagen träder i kraft. Stadgandet skulle harmoniera med slopandet av förbuden att utmäta pensioner och med att statsrådets rätt att besluta om utmätningsförbud beträffande pensioner, livräntor och livförsäkringssummor slopas. I Finlands Lag av år 1978 uppräknas 10 statsrådsbeslut som avser utmätbarheten av pensioner och ovannämnda andra förmåner och som rör 25 pensionsstiftelser.

1.2. Lagen om pension för arbetstagare

19 a §. Det föreslagna 1 mom. avviker från gällande 19 a § 1 mom. så, att däri inte ingår förbud att utmäta pension. Det föreslås att till momentet tilläggs ett stadgande, enligt vilket det inte är tillåtet att utmäta begravningsbidrag eller annan ersättning som utgår med stöd av denna lag. Utmätningförbudet skulle beröra bl. a. kostnadsersättningar som beviljas enligt lagens 4 § 6 mom. och 11 §. Sådana är t. ex. ersättningar för rehabiliterings-, läkarundersöknings- och resekostnader. I det föreslagna stadgandet ingår också språkliga justeringar.

Till ifrågavarande stadgande hänvisas i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om förtidspension för frontmannaveteraner och i lagen om avträdelsepension. Förslaget skulle således också komma att beröra utmätning av förmåner som utbetalas med stöd av sistnämnda stadganden.

1.3. Lagen om sjömanspensioner

63 §. Det föreslås att paragrafens första moment ändras så, att förbudet att utmäta pension upphävs. Ett stadgande, enligt vilket det inte är tillåtet att utmäta begravnings-

understöd eller annan kostnadsersättning som utgår enligt denna lag, föreslås tillagt till momentet. Med annan kostnad avses bl. a. kostnader som anknyter till medicinsk vård, utbildning och arbetsvård. Också i momentets språkdräkt föreslås ändringar.

1.4. Lagen om statens familjepensioner

14 §. Det föreslås att utmätningsförbudet i paragrafens 1 mom. upphävs. I 3 § lagen om familjepension inom den evangelisk-lutherska kyrkan, 2 § lagen angående ärkebiskopen och biskoparna i de evangelisk-lutherska stiftens tillkommande avlöning och rätt till pension, 14 § lagen om familjepension efter riksdagsman samt i 1 § lagen om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom finns en hänvisning till lagen om statens familjepensioner. Således skulle förbudet mot utmätning av familjepensioner även enligt bl. a. nämnda lagar upphävas.

1.5. Lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän

19 §. Enligt paragrafen får "familjepension, begravningsbidrag och ersättning för begravningskostnader som utgår enligt denna lag inte utmätas". Familjepensioner kan fortfarande beviljas enligt denna lag och för närvarande utbetalas över 8 000 sådana pensioner. Det föreslås att paragrafen upphävs, varvid eventuella begravningsbidrag och ersättningar för begravningskostnader dock fortfarande med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 2 mom. utskömlagen inte skulle kunna utmätas.

1.6. Folkpensionslagen

79 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så, att utmätningsförbudet skulle omfatta enbart hjälptillägg, vårdtillägg, begravningsbidrag samt med stöd av 34 § erlagda och andra kostnadsersättningar. Med stöd av sistnämnda stadgande ges medicinalvård, utbildning och arbetsvård. Redan med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 2 mom. utskömlagen skulle nämnda bidrag och ersättningar inte kunna utmätas, men för klarhetens skull föreslås att ett omnämnande om förbudet att utmäta dessa förmåner intages också i detta sammanhang.

Således skulle ålderdomspension, pension på grund av arbetsoförmåga samt arbetslöshetspension, inklusive barnförhöjning och hustrutillägg, bli utmättningsbara, medan däremot ovan nämnda hjälptillägg och vårdtillägg skulle undantagas. Utkomstförmåner som utgår med stöd av lagens 34 §, såsom exempelvis det utkomstskydd som svarar mot minimidagpenningen enligt sjukförsäkringslagen, skulle i princip kunna utmätas. I praktiken skulle dylika utkomstförmåner för det mesta stanna utanför utmätning med stöd av stadgandet om skyddat belopp samt möjligen också med stöd av 4 kap. 6 a § utskönningslagen.

Till ifrågavarande stadgande finns hänvisningar i familjepensionslagen, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare och lagen om vårdbidrag för barn. Utbildningsstöd eller bostadsbidrag enligt familjepensionslagen, bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare samt vårdbidrag enligt lagen om vårdbidrag för barn skulle dock inte kunna utmätas, ty dessa är sådana bidrag och ersättningar som utgår för bestämda ändamål, vilka inte med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 2 mom. utskönningslagen vore utmättningsbara. Utmätning av kostnadsersättningar som utgår enligt nämnda lagar skulle till följd av hänvisningen förhindras också av nu ifrågavarande förslag till ändring av folkpensionslagen.

1.7. Lagen om frontmannapension

16 a §. I lagens 17 § hänvisas bl. a. till 79 § folkpensionslagen. För att frontmannapensionen inte i samband med revisionen av 79 § folkpensionslagen skall bli utmättningsbar, föreslås att till lagen fogas en paragraf, enligt vilken frontmannapension och fronttillägg inte får utmätas.

1.8. Sjukförsäkringslagen

69 §. Rätt till ersättning på grund av denna lag får enligt paragrafens 1 mom. inte utmätas. Det föreslås att stadgandet ändras så, att kostnadsersättningar fortfarande skulle stå utanför utmätning. Dylika kostnadsersättningar skulle vara ersättningar för utgifter p.g.a. sjukvård, rehabilitering samt havandeskap och barnsörd. Däremot skulle dag- och moderkapspeng bli utmättningsbara.

1.9. Lagen om olycksfallsförsäkring

63 §. Enligt paragrafens 1 moment får personliga skadestånd som enligt denna lag tillerkänts den skadade eller hans anhöriga inte utmätas. Det föreslås att momentet ändras så, att däri nämnda kostnadsersättningar fortfarande inte skulle kunna utmätas. Bl. a. sjukvårdersättningar och menersättning, ersättning för undersökningskostnader som föranletts av befarad skada eller yrkessjukdom, ersättning för hemvård, begravningsbidrag, ersättning för glasögon, hörapparat, tandprotes, stödförband och -korsetter samt proteser och konstgjorda organ som gått sönder vid arbetsolycka, hjälplöshettstillägg samt ersättning för särskild förlitning av gångkläder och för lehdund skulle inte kunna utmätas. Dagpeng, livränta, försörjningspension, olycksfallspension och familjepension skulle däremot bli utmättningsbara.

Enligt 2 § lagen om yrkessjukdomar gäller angående skadeståndsskyldighet, skadestånd och handläggningen av skadeståndsärende vad i lagen om olycksfallsförsäkring och lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd är stadgat. Enligt 1 § lagen om skadestånd för olycksfall i vissa frivilliga arbeten har i lagen avsedda personer rätt till ersättning såsom om skadestånd för olycksfall i statens arbeten är stadgat. Enligt 1 § lagen om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande har i lagen avsedda personer rätt att utfå ersättning av statens medel i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring. Enligt 1 § lagen om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv erläggs skadestånd ur statsmedel på sätt i lagen om olycksfallsförsäkring stadgas angående olycksfall i arbete. Enligt 2 § lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall (609/48) gäller om förutsättningarna för rätten till skadestånd, om skadestånd och dess utbetalande samt om handläggning av skadeståndsärendena, vad angående olycksfall eller yrkessjukdom, som ådragits i statens arbete är stadgat. Enligt 35 § lagen om brand- och räddningsväsendet utgår för vederbörande ersättning av statsmedel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete. Till 63 § lagen om olycksfallsförsäkring finns en hänvisning också i 22 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Ersättningar enligt ovan nämnda lagar bestäms således huvudsakligen med stöd av stadgandena i lagen om olycks-

fallsförsäkring. Också de dagpenningar, livräntor och pensioner som utgår med stöd av nämnda lagar skulle blir utmättningsbara. Däremot skulle de kostnadsersättningar som erläggs med stöd av lagarna inte kunna utmätas med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 2 mom. i utsökningslagen.

Vad här har sagts om möjligheten att utmäta dagpenningar och pensioner samt om förbudet att utmäta kostnadsersättningar, gäller också förmåner som utgår enligt lagen om invalidvård för emottagare av olycksfallsförsäkring.

1.10. Lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

4 §. Enligt lagen betalas skadestånd till strafffånge för skada som förorsakats av olycksfall i arbete. Ersättning utgår, om inte i lagen annat stadgas, i enlighet med vad om ersättning för arbetsolycksfall stadgas. Enligt lagens 4 § (528/81) kan ersättning, fränsett menersättning och ersättning för sjukvårds- och begravningskostnader, i sin helhet utmätas för indrivning av skadestånd som utdömts för kroppsskada på grund av brott. För erläggande av annat skadestånd som utdömts p.g.a. brott får för målsägandens räkning utmätas högst hälften av det ovan avsedda skadeståndet.

Eftersom något annat stadgande om utmätning inte ingår i lagen och då det inte beträffande utmätning finns någon hänvisning till lagen om olycksfallsförsäkring, föreslås att man för klarhetens skull till 4 § 2 mom. fogar en hänvisning till lagen om olycksfallsförsäkring och till utsökningslagen, varvid man i utmätningen i övrigt skulle tillämpa den föreslagna 63 § lagen om olycksfallsförsäkring samt 4 kap. 7 § utsökningslagen. Det som ovan sagts i samband med 63 § lagen om olycksfallsförsäkring samt 4 kap. 7 § utsökningslagen gäller, med de undantag som nämns i ifrågavarande 4 § 1 mom., om utmätning av lagstadgade ersättningar.

1.11. Trafikförsäkringslagen

22 §. Enligt paragrafen får själva rätten till fortlöpande ersättning som utgår enligt

lagen inte utmätas. Om utmätning av förfallen rat av fortlöpande ersättning gäller vad om utmätning av lön är stadgat.

I utsökningslagen har ursprungligen omfattats principen att fordringar som uppstår i framtiden, men som inte ännu förfallit inte kan utmätas. Också beträffande utmätning av lön omfattades i utsökningslagen till en början principen, att lön inte fick utmätas förrän löntagaren var berättigad att lyfta den. I praktiken började man dock snart tillämpa stadgandet så, att den del av lönen som skall utmätas förklarades utmätt redan före ifrågavarande lönerat förföll och löneutbetalaren förbjöds betala den utmätta delen av lönen åt någon annan än utmättningsmannen. Denna princip intogs dock först år 1955 i lagen. Samtidigt stadgades, att löneutmätningen och betalningsförbudet skulle vara i kraft tillsvidare så, att det inte vore nödvändigt att utmäta varje rat särskilt. Förbudet att utmäta rätten till fortlöpande ersättning intogs i 22 § trafikförsäkringslagen uttryckligen av den anledningen, att det inte ansågs möjligt att utmäta icke förfallna fordringar.

Det har visat sig synnerligen svårt att tillämpa 22 § trafikförsäkringslagen i praktiken då i den förutsätts, att enskild rat av fortlöpande ersättning redan måste ha förfallit vid tidpunkten för utmätningen. De försäkringsbolag som beviljar trafikförsäkringar utbetalar i allmänhet dylika rater på förfalldagen, varför utmätning i praktiken är omöjlig om raterna inte såsom lönerater kan utmätas på förhand.

Det föreslås att dylika fortlöpande ersättningar nu jämföras med pensioner och andra utkomstförmåner. Det skulle vara möjligt att liksom beträffande lön utmäta ersättningen redan på förhand och således kunde det försäkringsbolag som utbetalar ersättningen åläggas ett interimistiskt förbud att till annan än utmättningsman betala den utmätta delen av respektive ersättningsrat.

Det föreslås att endast förbudet mot att utmäta sådana ersättningar som utgår för personskador eller p.g.a. dödsfall, vilka inte utgör ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle, bibehålls i paragrafen. Dylika är bl.a. hjälplöshets- och klädtillägg, ersättning för sveda och värk eller annat bestående men, ersättning för sjukvårdskostnader, stegrade hemvårdsutgifter, ledhund och kostnader i anknytning till begravning samt annan personskada.

Således skulle bl. a. gottgörelse för minskning i inkomst och uppehälle vara utmättningsbar.

Vissa personer som skadats i trafikolycka erhåller pension eller livränta med stöd av 20 § 1 mom. lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon (408/37), vilken upphävdes räknat från den 1 januari 1960. Dessa pensioner och livräntor skulle vara utmättningsbara med stöd av 4 kap. 7 § utsökningslagen. För att de ersättningar som enligt nämnda lag betalas för personskador inte skulle bli utmättningsbara, föreslås det att i 22 § trafikförsäkringslagen även intages ett omnämmande av lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon.

Eftersom utmätning av ersättningar skulle ske med stöd av stadgandena om utmätning av lön i utsökningslagen 4 kap. 7 §, behövs här ingen hänvisning till stadgandena om utmätning av lön.

Beträffande utmätning av förmåner som utgår med stöd av lagen om invalidvård för dem som uppbära trafikförsäkringsersättning hänvisas till det som ovan i avsnittet 1.9. sagts om lagen om invalidvård för emottagare av olycksfallsförsäkring.

1.12. Lagen om försäkringsavtal

118 §. Enligt paragrafens 3 mom. får rätt till livränta eller utbetalad livränta inte utmätas för annan gäld än underhåll till make eller barn. Nämnda utmättningsförbud skulle inte längre av de skäl som anförts i den allmänna motiveringen bibehållas. Det föreslås därför att paragrafens 3 moment upphävs, varvid det föreslagna allmänna stadgandet i 4 kap. 7 § utsökningslagen skulle tillämpas på utmätning av livränta.

123 §. Enligt paragrafen får belopp som utbetalas p.g.a. avtal om olycksfalls- eller sjukförsäkring inte, så länge den lever vars olycksfall eller sjukdom försäkringen avser, utmätas för annan gäld än för underhåll till make eller barn. Då det utmättningsförbud som avses olycksfalls- och sjukförsäkring föreslagits bli slopat beträffande utkomstförmånerna, föreslås det att också ifrågasvarande stadgande ändras så, att utmättningsförbudet skulle i fråga om

de förmåner, som utgår med stöd av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal, gälla endast kostnadsersättning. Vid utmätning av utkomstförmån som utgår med stöd av olycksfalls- och sjukförsäkringsavtal skulle tillämpas det föreslagna allmänna stadgandet i 4 kap. 7 § utsökningslagen.

1.13. Lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor

22 a §. För att inte arbetslöshetsunderstöden skulle bli utmättningsbara i samband med ändringen av 4 kap. 7 § utsökningslagen, föreslås det att en ny 22 a § fogas till lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor, enligt vilken arbetslöshetsunderstöd som utgår med stöd av lagen inte får utmätas. I lagen om selsättning har stadgat att arbetslöshetsersättning inte får utmätas.

2. Närmare stadganden

I samband med föreliggande revision ändras förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning. Förordningen skulle också tillämpas på utmätning av alla de utmättningsbara förmåner som faller inom ramen för denna reform. Samtidigt höjs det skyddade beloppets markbelopp, vilket för icke-försörjningspliktig gäldenär skulle motsvara full folkpension. Ett utkast till förordning i saken följer som bilaga till denna proposition (*bilaga 2*).

3. Ikraftträdande

Reformen förutsätter information som riktar sig till bl. a. utsökningsmyndigheterna samt dem som utbetalar pensioner och andra förmåner. Reformens verkningar anknyter till många författningar. Bland annat för att kunna lösa olika tekniska problem som hänför sig till informationen och lagtillämpningen föreslås, att ovan nämnda lagar skall träda i kraft ett år efter det de blivit antagna.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av 4 kap. utskökningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 4 kap. 7 b § utskökningslagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 maj 1973 (394/73),

ändras 4 kap. 7 och 7 a §§, sådana de lyder i nämnda lag av den 18 maj 1973, samt *fogas* till 4 kap. 6 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 18 maj 1973 och lag av den 5 september 1975 (709/75), ett nytt 5 mom. som följer:

4 kap.

Om utmätning

6 §

Erhåller gäldenären lön av olika löneutbetalare, skall av lönerna från utmätning undantagas sammanlagt det belopp som avses ovan i denna paragraf. Av enskild lön får härvid utmätas också en större del än vad som avses i denna paragraf.

7 §

Stadgandena i detta kapitel om lön skall tillämpas också på pension, livränta och sjukdagpenning, moderskapspenning samt andra utkomstförmåner, om inte utmätning av dem har förbjudits i lag.

Med stöd av olycksfallsförsäkrings-, pensions- eller annan sociallagstiftning utgående understöd eller kostnadsersättningar som betalas för visst ändamål får inte utmätas.

7 a §

Då tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller som skall betalas periodiskt, enligt lag inte får utmätas, skall från utmätning undantagas även de belopp därav som vederbörande lyft och som han innehar eller som för hans räkning inbetalts i penninginrättning, till den del de motsvarar återstoden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

Denna lag träder i kraft den 198 .

De beslut om förbud mot att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringsbelopp som statsrådet utfärdat med stöd av tidigare lag upphör samtidigt att gälla.

2.

Lag**angående ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 19 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 22 november 1963 (525/63), som följer:

19 a §

Pension enligt denna lag får inte utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan. Avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt. Begravningsbidrag och annan

kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 198 .

3.

Lag

angående ändring av 63 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

63 §

Pension enligt denna lag får inte överföras på annan. Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 198 .

4.

Lag

angående upphävande av 14 § 1 mom. lagen om statens familjepensioner

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Härmed upphävs 14 § 1 mom. lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68).

2 §

Denna lag träder i kraft den 198 .

5.

Lag

angående upphävande av 19 § lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Härmed upphävs 19 § lagen den 28 december 1956 om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän (696/56)

2 §

Denna lag träder i kraft den 198 .

6.

Lag

om ändring av 79 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 79 § folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) som följer:

79 §

Hjälp tillägg, vårdtillägg, begravningsbidrag, och med stöd av 34 § betalda eller andra kostnadsersättningar som grundar sig på denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 198 .

7.

Lag

angående ändring av lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/77) en ny 16 a § som följer:

16 a §

Frontmannapension och fronttillägg får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 198 .

8.

Lag

om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 69 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) som följer:

69 §

Ersättning som med stöd av denna lag betalas för kostnader för sjukvård och rehabilitering eller havandeskap och barnsbörd får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 198 .

9.

Lag

angående ändring av 63 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) som följer:

<p>63 § Personliga skadestånd som enligt denna lag tillerkänts skadad eller hans anhöriga får inte överföras på annan. Mentillägg, hjälplöshers-tillägg, menersättning och begravningshjälp samt ersättning för sjukvårdskostnader eller</p>	<p>i 14 § 3 och 4 mom., 20 § 2 och 3 mom. och 44 § nämnda kostnader får inte utmätas.</p> <p>-----</p> <p>Denna lag träder i kraft den 198 .</p>
--	--

10.

Lag

angående ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 4 § lagen den 30 december 1946 om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, sådant detta lagrum lyder i lag av den 10 juni 1981 (528/81), ett nytt 2 mom. som följer:

<p>4 § ----- Om utmätning av skadestånd som grundar sig på denna lag gäller i övrigt vad som är stadgat i lagen om olycksfallsförsäkring och i utsokningslagen.</p>	<p>Denna lag träder i kraft den 198 .</p>
---	---

11.

Lag

om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) som följer:

<p>22 § Ersättning som enligt denna lag eller enligt lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon betalas för sveda och värk eller lyte och annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra</p>	<p>kostnader som föranletts av personskada får inte utmätas.</p> <p>-----</p> <p>Denna lag träder i kraft den 198 .</p>
---	---

12.

L a g

angående ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs 118 § 3 mom. lagen den 12 maj 1933 om försäkringsavtal (132/33) och *ändras* 123 § som följer:

123 §

Kostnadsersättningar som betalas med stöd Denna lag träder i kraft den
av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal får 198 .
inte utmätas.

13.

L a g

angående ändring av lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 23 mars 1934 om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) en ny 22 a § som följer:

22 a §

Arbetslöshetsunderstöd enligt denna lag får Denna lag träder i kraft den
inte utmätas. 198 .

Helsingfors den 24 september 1982

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Esko Rekola*

1.

Lag

om ändring av 4 kap. utsökninglagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 4 kap. 7 b § utsökninglagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 maj 1973 (394/73),
ändras 4 kap. 7 och 7 a §§, sådana de lyder i nämnda lag av den 18 maj 1973, samt
fogas till 4 kap. 6 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 18 maj 1973 och lag av den 5 september 1975 (709/75), ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lag

Förslag

4 kap.

Om utmätning

6 §

Erhåller gäldenären lön av olika löneutbetalare, skall av lönerna från utmätning undantagas sammanlagt det belopp som avses ovan i denna paragraf. Av enskild lön får härvid utmätas också en större del än vad som avses i denna paragraf.

7 §

7 §

Pension, familjepension eller livränta som utgår på grundval av arbets- eller tjänsteförhållande eller offentligt anställningsförhållande får icke utmätas. Från utmätning skall även undantagas pension, ersättning eller understöd, om vilka så är särskilt stadgat, samt understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa, om kassan äger rätt till bidrag av staten.

Rätt till livränta får icke utmätas, om livräntan första gången förfaller till betalning senare än tre år efter utmätningen eller om dess utfående beror av annan persons död eller eljest av oviss händelse.

Statsrådet kan besluta, att annan än i 1 mom. avsedd pension, livränta eller livförsäkringssumma, som utbetalas av viss pensions-, livränte- eller livförsäkringsanstalt, icke får utmätas.

Vad i detta kapitel är stadgat om lön äger motsvarande tillämpning på pension och annat i denna paragraf avsett tillgodohavande, om de kan utmätas.

Stadgandena i detta kapitel om lön skall tillämpas också på pension, livränta och sjukdagpenning, moderskapspenning samt andra utkomstförmåner om inte utmätning av dem har förbjudits i lag.

Med stöd av olycksfallsförsäkrings-, pensions- eller annan sociallagstiftning utgående understöd eller kostnadsersättningar som betalas för visst ändamål får inte utmätas.

Gällande lag

7 a §

Får i 7 § *avsett* tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller utgår periodiskt, enligt lag icke utmätas, skola från utmätning undantagas även de belopp som vederbörande lyft och som han innehar eller som för hans räkning inbetalts i penningrättning, till den del de motsvara återstoden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

7 b §

Stadgandena om pension, livränta och livförsäkring i 7 § 1 och 3 mom. samt 7 a § tillämpas icke vid utsökning av underhållsbidrag, som utgår till make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd åt barn.

Förslag

7 a §

Då tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller *skall betalas* periodiskt, enligt lag *inte* får utmätas, *skall* från utmätning undantagas även de belopp *därav* som vederbörande lyft och som han innehar eller som för hans räkning inbetalts i penninginrättning, till den del de *motsvarar* återstoden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

7 b §

(Upphävs)

Denna lag träder i kraft den
198 .

De beslut om förbud mot att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringsbelopp som statsrådet utfärdat med stöd av tidigare lag upphör samtidigt att gälla.

2.

Lag

angående ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 19 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 22 november 1963 (525/63), som följer:

Gällande lag

19 a §

Pension enligt denna lag må ej *utmätas* och ej heller utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan *person*. Avtal, som avser pantsättning av pension, är ogiltigt.

Förslag

19 a §

Pension enligt denna lag *får inte* utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan. Avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt. *Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.*

Denna lag träder i kraft den
198 .

3.

Lag

angående ändring av 63 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

Gällande lag

63 §

I stöd av denna lag utgående pension må icke på annan överlätas, *ej heller tagas i mät.*

Förslag

63 §

Pension enligt denna lag får inte överföras på annan. Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

4.

Lag

angående upphävande av 14 § 1 mom. lagen om statens familjepensioner

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

Gällande lag

14 §

Enligt denna lag utgående familjepension må icke utmätas.

Förslag

14 §

(Upphävs)

Denna lag träder i kraft den
198 .

5.

Lag

angående upphävande av 19 § lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

Gällande lag

19 §

Enligt denna lag utgående familjepension, begravningshjälp och ersättning för begravningskostnader må icke utmätas.

Förslag

19 §

(Upphävs)

Denna lag träder i kraft den
198 .

6. **Lag**
om ändring av 79 § folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 79 § folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) som följer:

Gällande lag

79 §
Pension, som utgår enligt denna lag, må ej tagas i mät.

Förslag

79 §
Hjälp tillägg, vård tillägg, begravningsbidrag, och med stöd av 34 § betalda eller andra kostnadsersättningar som grundar sig på denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

7. **Lag**
angående ändring av lagen om frontmannapension

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 28 januari 1977 om frontmannapension (119/77) en ny 16 a § som följer:

Gällande lag

Förslag

16 a §
Frontmannapension och fronttillägg får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

8. **Lag**
om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 69 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) som följer:

Gällande lag

69 §
Rätt till ersättning på grund av denna lag må icke utmätas.

Förslag

69 §
Ersättning som med stöd av denna lag betalas för kostnader för sjukvård och rehabilitering eller havandeskap och barnsbörd får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

9.

L a g

angående ändring av 63 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) som följer:

Gällande lag

63 §

Personliga skadestånd, som enligt denna lag tillerkänts skadad eller hans anhöriga, må ej på annan överlåtas, ej heller tagas i mät.

Förslag

63 §

Personliga skadestånd som enligt denna lag tillerkänts skadad eller hans anhöriga får inte överföras på annan. *Mentillägg, hjälplöshets-tillägg, menersättning och begravningshjälp samt ersättning för sjukvårdskostnader eller i 14 § 3 och 4 mom., 20 § 2 och 3 mom. och 44 § nämnda kostnader får inte utmätas.*

Denna lag träder i kraft den
198 .

10.

L a g

angående ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 4 § lagen den 30 december 1946 om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, sådant detta lagrum lyder i lag av den 10 juni 1981 (528/81), ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lag**Förslag*

4 §

Om utmätning av skadestånd som grundar sig på denna lag gäller i övrigt vad som är stadgat i lagen om olycksfallsförsäkring och i utsökningslagen.

Denna lag träder i kraft den
198 .

11.

Lag

om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) som följer:

Gällande lag

22 §

Angående utmätning av förfallen rat av fortlöpande ersättning enligt denna lag vare gällande, vad om utmätning av lön är stadgat. Själva rätten till fortlöpande ersättning må ej tagas i mät.

Förslag

22 §

Ersättning som enligt denna lag eller enligt lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon betalas för sveda och värk eller lyte och annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader som föranletts av personskada får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

12.

Lag

angående ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut upphävs 118 § 3 mom. lagen den 12 maj 1933 om försäkringsavtal (132/33) och ändras 123 § som följer:

*Gällande lag**Förslag*

118 §

Har någon utan vederlag eller såsom vederlag för utfört arbete förvärvat rätt till livränta, må denna rätt eller på grund därav utbetalat livräntebelopp ej tagas i mät för annan gäld än som i 116 § 2 mom. nämnts.

(Upphävs)

123 §

Belopp, som utbetalats på grund av avtal om olycksfalls- eller sjukförsäkring, må ej, så länge den lever, vars olycksfall eller sjukdom försäkringen avser, tagas i mät för annan gäld än som i 116 § 2 momentet är sagt.

123 §

Kostnadsersättningar som betalas med stöd av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
198 .

13.

Lag

angående ändring av lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 23 mars 1934 om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) en ny 22 a § som följer:

*Gällande lag**Förslag*

22 a §
*Arbetslöshetsunderstöd enligt denna lag får
inte utmätas.*

*Denna lag träder i kraft den
198 .*

Förordning

angående ändring av förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning

På föredragning av justitieministern ändras i förordningen den 20 november 1981 om skyddat belopp av lön vid utmätning (767/81 förordningens rubrik samt 1 och 2 §§ som följer:

Förordning

om skyddat belopp vid utmätning

1 §

Vid utmätning av lön, pension, livränta, sjukdagpenning, moderskapspenning och annan utkomstförmån anses gäldenären fram till nästa utbetalningsdag behöva till underhåll för sig själv och sin make samt egna och makens barn och adoptivbarn, som han försörjer, för egen del mark och för varje ovan nämnd anhörig mark om dagen (skyddat belopp).

2 §

Med anledning av sådan förändring av levnadskostnaderna som har skett efter den 1 november 1981 skall de i 1 § nämnda skyddade beloppen justeras i enlighet med förändringen i levnadskostnadsindex (oktober 1951 = 100).

Denna förordning träder i kraft den 1981 .